

Cum Deo
DISPUTATIO INAUGURALIS
Quæstiones selectiores

D E
ANIMA RATIONALI
brevissimè adumbrans,

Q U A M

Regiae Acad. Aboëns. Procancellario Amplissimo;
Reverendissimo in Christo Patre ac Domino,

DN. Æ SCHILLO PETRÆO;
S.S.Theol. Doct. Celeberrimo; Diæcesis hujus Episcopo & Con-
sistorii Cathed. Praefide gravissimo: Meccenate æternum suspicioendo,
RECTOR MAGNIFICO,
Reverendo & Præcellentissimo Viro,

DN. M. SIMONE KEXLERO;
Mathem.tam super. quam infer. Professore acutissimo & Pastore
in pœnis vigilantissimo; Patrono perpetim honorando,

P RÆ S I D E,
Reverendo & Praclarissimo V I R O,

DN. M. ABRAHAM GEORGII
THAUVONIO; Physicæ & Botan. Professore excellentissimo,
Pastore in Lundø fidelissimo, nec non Facultatis Phil. p. t.
Decano spectabili, præceptore & promotore
suo plur: devenerando.

*In nominatâ ad Aoram Universitate florentissimâ pro gradu
& Privilegijs in Philosophiâ consequendis*

HENRICUS M. FLORINUS Austro - Finno
Publico Examini submittit a. d. 14. Maij
in Audit. Majori hor. à 2. pomer.

A B O. Æ,

Excusa à PETRO Hansson Acad. Typogr. An. 1656.

*Natalium splendore, Virtutum & Literarum orna-
mento Nobilissimo JUVENI,*

Dn. CLAUDIO JägarHorn

J. F. de Coppis & Spurila in hac Regiâ Musarum Palestâ Mili-
perstrenuo, Fautori & conturbernali suo multis nomi-
nibus honorando.

Reverendo & Doctissimo VIR O,

DN. MARTINO TH. FLORINO; Pastori
in Campis dignissimo, Cognato per dilecto, ante hac Nutritio li-
beralissimo, Benefactori parentis instar ætatèm observando.

Reverendo & Eruditissimo VIR O,

DN. ANDREÆ CHRIST: HERKEPÆO,
Pastori in Hauho meritissimo, Nutritori quoq; non ita pridèm
propensissimo, Affini & Fautori venerabilitèr colendo.

Humanissimo & Venerando VIR O,

DN. MATTHÆO ERICI FLORINO,
Ecclesiæ Pæmarensis Praæconi per assiduo, Patri Charissimo, fi-
ialis obsequij cultu æternùm devenerando.

Venerabili & Præstantissimo VIR O,

DN. PETRO M. SANDELINO; Cohortis Eque-
stris Kurficæ Pastori jam in Castris maxime industrio, Affini
per amando, quovis officij genere jugiter afficiendo.

Præstantissimo & Humanissimo VIR O,

DN. ERICO M. FLORINO; in Equestribus is-
tidem Castris Regiminis Pastori pervigili, Fratri dilectissimo
& calido affectus sinceritate semper prosequendo.

F E L I C I T A T E M

*Hoc qualicunq; promeritæ gratitudinis & debi-
tæ observantia indice exoptat*

H. Florinus

Quæstio I.

AN Anima Rationalis per traducem gene-
retur? Aфр.

Cum generans sibi sempèr simile generet, o-
mnemq; generationem per formam fieri oporteat, A-
nimam una cum corpore ex genitoribus per traducem
propagari necesse est. Imò Omnipotens Creator cu-
ntis viventibus speciem suam multiplicandi potentiam
dedit. E. Animam generari seu tradi^cri b. e. cum se-
mine propagari infallibili veritate elucet.

Quæstio II.

An Anima sit in corpore tanquam in loco? N.

Locum corporis naturalis conjunctam esse affe-
ctionem omnium Physicorum constat calculo. Atqui de
Animâ corpus prædicari non potest. Ergò. Unde: Quic-
quid non est quantum, illud non est in loco. At Ani-
ma non est quanta. Ergò. Majoris sequela est firmis-
sima. Quod enim quantitate destitutum est, nec ex-
tendi, nec dividì potest. Ergo nec partes habet, que
partibus spatijs insint. Animam v. si quantam dixes-
ris, Et certam ejus figuram in superficie apparentem
monstrabis, Et eam re ipsi in partes quantitativas dis-
vides. Sic magnum te præstabis Apollinem.

Quæstio III.

An Anima Rationalis sit inorganica? Aſſr,

Sensus quoslibet organo opus habere, animam v+ non item, manifestarium evadit. Hæc enim ut corpori commixta non est: (nulla namq; certa primarum qualitatum temperie affecta est) ita à corpore separata intelligere & velle non desistet. Intelligit quidem anima in corpore, sed non per corpus, velut instrumentum.

Quæstio IV.

An Animæ Rationales quoad suam perfectiō-
nem sint æquales? Aſſr,

Verus est Canon Logicorum: Substantiæ non recipiunt magis & minus. Licet Animarum operationes ob organorum inferiorum facultatum mutabilitatem inæquales sint, & tamen tamen Animæ Agamenonis nec perfectior em, nec meliorem, quam Thersites fuisse res ipsa nihil imperfectionis admittens testatur.

Quæstio V.

Quot sunt Animæ Rationalis facultates? R.

Harum Primariæ sunt: intellectus vera cognoscens, & voluntas bona appetens, mala v. fugiens, Secundariæ sunt: Risus ad latitiam repræſen-tandam,

tandam, Et Sermo ad animi sensa exprimenda ordinati. Quæ hominem ad operationes suas edendas satis idoneum præstant,

Quæstio VI.

Quomodo hæ facultates ab Animâ differant? R.

Cum Anima substantia sit & facultates ejusdem accidentia (omnis enim substantia aptitudine ad suas operationes, quæ accidens est, ornata est) hæc ab eâ realiter differre quis dubitet? Substantia sanè licet à proprijs accidentibus re ipsâ separari nequeat, cum ijs tamen eam unum quid esse nemo sanus statuat.

Quæstio VII.

Quomodo hæ facultates differant à se invicem? Resp.

Et has realem admittere differentiam argunt earundem diverse operationes, diversaq; objecta. Intellectus intelligit verum; voluntas appetit bonum, Risus ridet risibile, sermo loquitur dicibile.

Quæstio VIII.

Utra harum facultatum sit præstantior? R.

Intellectus rem à se dijudicatam voluntatis executioni demandat, nihilq; huic sine illius concessâ venia appetere & sectari fas est. Hanc igitur illi velut Domino familium præstare non diffitendum.

Quæstio IX.

Num Intellectus commodè dividatur in agentem & patientem ? Affr.

Patiens intellectus formas & species rerum in se recipit, quas Agens actu intelligifacit. Intellectus modo intelligit, modo non. Ergo necesse est esse aliud, quod potentiam istam in actum ducat, quod præstat intellectus Agens. Hic duo non realiter, sed ratione tantum differunt.

Quæstio X.

An intellectus tantum universalia & non singularia quoq; intelligat ? N.

Sensus externi singularia a se percepta ad internos deferunt, qui quoniam talia cognoscunt, quid obstat eadem ab intellectu non percipi ?

Quæstio XI.

Utrum Voluntas a se ipsa deducatur in actum, ut aliquid velit, vel non velit ? Affr.

Cum voluntati proprium sit, posse velle & non velle, bonum appetere & malum aversari, quid nisi pro affirmativa stare adlubescat ?

Quæstio XII.

Quotuplices sunt voluntatis actiones ? R.

Sunt

Sunt vel Elicitæ, quas voluntas per se edit &
elicit; vel Imperata, quas inferioribus potentijs ex-
sequendas imperat & injungit.

Quæstio Xlll.

Qui fit, ut voluntas non semper vera bona ve-
lit & sectetur? Resp.

*Vel propter imperium voluntatis in appetitum
sensitivum per peccatum valde labefactatum: vel pro-
pter ignorantiam, quæ bonis disciplinis & virtutum
studijs non est instruta & exculta; vel quod nimi-
um sensibus inheret, quorum judicio fidit, nec subli-
mius ascendere conatur. Quare:*

Fertur equis auriga nec audit currus habemas.

*Ast Deus omnipotens nostras tu dirige mentes,
Ut te cognoscant, & tua iusta velint!*

Corollaria

I.

Philosophia Practica futuro Theologo maxime
necessaria,

2. Philosophia Practica juventuti ante Theo-
reticam est addiscenda.
3. Pœnas erogat justitia commutativa,
4. Omne Mendacium est peccatum.,
5. Honores Academici sunt approbandi.
6. Monarchia est optima imperij forma.

7. Rhetorica & Oratoria non sunt distinctæ Disciplinæ.

8. Lingva Finnica est originalis.

Virtutibus & Eruditione præstantissimo,

DN. HENRICO M. FLORINO;
Phil. Cand. meritiss. Amico meo honorando &
singulariter dilecto jam pro gradu docte disputanti,

Nobilior gravi velut corpore dia Mens est,
Sic nobilior, qui studio sagaciore
Excolit hanc, & artibus perpolit expetendis'.
Et, quâ datur, agnosce laborat hujus actus'.

Hoc animi facis mei portio cara, florens'

FLORINE, decus pieridum, tuæq; gentis.
Gratulor, atq; comprecor singula fausta: Christus
Aspiret, opus perficiens, & ausa pulchra!
Corpus iners obit, perit quicquid & hujus extat,
Mens sola superstes viget, ejus & labores'.

A L I U D

FLORINE, Aboicæ flos illibate Minervæ,
Divarumq; novem dulce triumq; decus,
Exemplum clariæ præbes memorabile pubi,
Quid pius efficiat cum probitate labor.

Virtuti studijsq; tuis & honoribus, ipse
Ingratus, si non gratuler, esse velim'.

O felix animi fortunatusq; laboris',
Hæc cui rara Deus consociare dedit!

IPatriæ nova fama bonæ, flos care Parentum';
Feliciq; auso numina culta cole'.

Ipse tibi meritos fortunet CHRISTUS honores',
Pronaq; pacatis ignibus astra micent!

Honoris & fausti omnis e, l, m, q, applausit
Petrus VVanæus Finno,